

Бранислав Симоновић
Урош Пена

КРИМИНАЛИСТИКА

Источно Сарајево, 2010.

БРАНИСЛАВ СИМОНОВИЋ

УРОШ ПЕНА

КРИМИНАЛИСТИКА

Источно Сарајево, 2010. година

Проф. др БРАНИСЛАВ СИМОНОВИЋ
Доц. др УРОШ ПЕНА

КРИМИНАЛИСТИКА

Издавач

Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву

За издавача

Проф. др МИЛАН ТОМИЋ

Рецензенти

Проф. др МИОДРАГ СИМОВИЋ

Проф. др МИЛЕ МАТИЈЕВИЋ

Лектор и коректор

МИЛКА ЦАНИЋ

Технички уредник

ДРАГАН МИТРОВИЋ

Тираж

200 примјерака

Штампа

MARKOS
DESIGN & PRINT STUDIO

ISBN 978-99938-57-18-1

У складу са Законом о ауторским правима, забрањено је прештампавање у целини или у деловима, фотокопирање у целини или у деловима или објављивање на било који начин без писане сагласности аутора.

Предговор другог
Предговор првог

- 1. Увод у криминалистику
  - 1.1. Појам криминалистика
  - 1.2. Предмет и предметна област
  - 1.3. Методе криминалистике
  - 1.4. Однос криминалистике према другим наукама
    - 1.4.1. Криминалистика и право
    - 1.4.2. Криминалистика и социологија
  - 1.5. Начела криминалистике
- 2. Начини саопштења криминалних делова
  - 2.1. Општа разврставања
  - 2.2. Активности криминалних делова
    - 2.2.1. Активности криминалних делова
    - 2.2.2. Активности криминалних делова
  - 2.3. Јавно познати криминални делови
  - 2.4. Саопштење криминалних делова
  - 2.5. Пријаве криминалних делова
    - 2.5.1. Саопштење криминалних делова
    - 2.5.2. Активности криминалних делова
    - 2.5.3. Пријаве криминалних делова
    - 2.5.4. Пријаве криминалних делова
- 3. Планирање криминалних делова
  - 3.1. Потреба за планирањем криминалних делова
  - 3.2. Стратегија планирања криминалних делова
    - 3.2.1. Појам криминалних делова
    - 3.2.2. Криминалних делова
  - 3.3. Тактичко планирање криминалних делова
    - 3.3.1. Појам криминалних делова
    - 3.3.2. Активности криминалних делова
    - 3.3.3. Садржај криминалних делова
    - 3.3.4. Планирање криминалних делова
    - 3.3.5. Планирање криминалних делова

САДРЖАЈ

Предговор другом издању.....	XVII
Предговор првом издању.....	XVIII

ПРВИ ДЕО

УВОД У КРИМИНАЛИСТИКУ И ОПШТА КРИМИНАЛИСТИЧКА РАЗМАТРАЊА

1. Увод у криминалистику.....	3
1.1. Појам криминалистике.....	3
1.2. Предмет и задатак криминалистике.....	6
1.3. Методе криминалистике.....	9
1.4. Однос криминалистике и других наука.....	11
1.4.1. Криминалистика у оквиру система кривичних наука.....	11
1.4.2. Однос криминалистике и осталих (изванкривичних) наука.....	14
1.5. Начела криминалистичке практичне делатности.....	14
2. Начини сазнања за кривична дела и проблеме који могу узроковати криминал.....	22
2.1. Општа разматрања.....	22
2.2. Активности органа унутрашњих послова на сазнавању за криминалитет.....	22
2.2.1. Активности органа унутрашњих послова у организовању стратегијских услова за ефикасну контролу криминалитета.....	22
2.2.2. Активности органа унутрашњих послова у организовању криминалистичке информативне делатности.....	24
2.3. Јавно поговарање као начин сазнања за постојање кривичних догађаја.....	27
2.4. Сазнавање за кривичне догађаје из средстава информисања.....	28
2.5. Пријаве као извор сазнања за постојање кривичног догађаја.....	28
2.5.1. Самопријава као извор сазнања за постојање кривичног догађаја.....	28
2.5.2. Анонимна и псеудонимна пријава као извор сазнања за постојање кривичног дела.....	29
2.5.3. Пријаве оштећеног и других сведока као извор сазнања за постојање кривичног догађаја.....	30
2.5.4. Пријаве државних, привредних и друштвених субјеката као извор сазнања за постојање кривичног догађаја.....	31
3. Планирање криминалистичке делатности.....	31
3.1. Потреба за променама у приступу планирања.....	31
3.2. Стратегијско планирање криминалистичке делатности.....	33
3.2.1. Појам стратегијског планирања.....	33
3.2.2. Криминалистичко-стратегијска анализа.....	34
3.3. Тактичко планирање криминалистичке делатности.....	37
3.3.1. Појам, начела, циљеви.....	37
3.3.2. Анализа чињеничног стања и златна питања криминалистике.....	38
3.3.3. Садржина планирања (криминалистичке верзије и рад са њима).....	43
3.3.4. Планирање будуће криминалистичке делатности.....	47
3.3.5. Планирање појединих оперативних и доказних радњи.....	48

3.4. Неке нове могућности у повећању квалитета планирања кривичног поступка	48
3.4.1. Опште напомене	48
3.4.2. Профилисање личности учиниоца кривичног дела	49
3.4.3. Географско профилисање	57
3.5. Криминалистичко размишљање	62
4. Основи криминалистичког учења о доказима	63
4.1. Увод	63
4.2. Криминалистичка информација (настанак, појам, врсте)	64
4.3. Докази и доказивање (опште напомене)	66
4.4. Подела доказа значајних за криминалистику	67
4.5. Индиције (појам, поделе, доказна вредност)	69
4.6. Најважније индиције које се срећу у криминалистичкој делатности	72
4.6.1. Карактер као индиција	72
4.6.2. Мотиви кривичног дела као индиција	74
4.6.3. Воља као индиција	76
4.6.4. Професионалне навике, знања, вештине, телесна својства као индиција	77
4.6.5. Индиција познавања извесних околности које нису свима познате или непознавање околности које би морале да буду познате одређеним лицима	78
4.6.6. Индиција психичког деловања кривичног дела на учиниоца	78
4.6.7. Присутност на месту извршења кривичног дела као индиција	80
4.6.8. Предмети остављени на лицу места и предмети прибављени извршењем кривичног дела као индиција	81
4.6.9. Учествовање у извршењу кривичног дела као индиција, односно физичко дејство кривичног дела на учиниоца као индиција	82
4.6.10. Трагови извршења кривичног дела као индиција	83
4.6.11. Поседовање средстава извршења кривичног дела као индиција	83
4.6.12. Остале индиције које се срећу у криминалистичкој пракси	84
4.7. Индицијалне методе при откривању и доказивању кривичних дела	84
4.7.1. Метода елиминисања при откривању учиниоца појединог кривичног дела	84
4.7.2. Метода откривања непознатог учиниоца по начину извршења (коришћење МОС методе)	86
4.7.3. Метода састављања листа индиција за више кривичних дела и за више лица	89
5. Основи криминалистичке виктимологије	90
6. <i>Community policing</i> – стратегијски услов проактивне криминалистичке делатности	93
6.1. Нова стратегија полицијског рада у превенцији криминала	93
6.2. Нов начин организације полиције и нови полицијски приступи	95
6.3. Институције превенције криминала у оквиру система <i>Community policing</i>	95
6.3.1. Институције превенције криминала на националном нивоу	96

6.3.2. Превенција криминала на регионалном нивоу	96
6.3.3. Институционализовање превенције криминала на локалном нивоу	96
6.4. Базични програми превенције криминалитета	98
6.5. Праћење ефеката програма превенције	99
7. Криминалистичко-обавештајна делатност	99
7.1. Увод	99
7.2. Појам криминалистичко-обавештајне делатности	100
7.3. Криминалистичко-обавештајни циклус	101
7.4. Криминалистичко - обавештајна служба (јединица)	102
7.4.1. Национално-обавештајна мрежа	102
7.4.2. Прикупљање почетних података и рад са њима	103
7.4.3. Извори криминалистичко-обавештајних података	104
7.4.4. Нивои чувања и коришћења криминалистичко-обавештајних података	105
7.5. Криминалистичко-обавештајна аналитика	106
7.5.1. Методе рада криминалистичко-обавештајне аналитике	107
7.5.2. Продукти, (производи) криминалистичко-обавештајног рада	108

ДРУГИ ДЕО КРИМИНАЛИСТИЧКА ТАКТИКА

Глава прва КРИМИНАЛИСТИЧКА ТАКТИКА ПРЕДУЗИМАЊА ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧКИХ РАДЊИ И МЕРА

1. Појам и врсте полицијске превентивне и репресивне делатности	115
1.1. Изграђивање позитивних релација између полиције и грађана	116
1.2. Полицијски рад усмерен на проблеме у локалној заједници	116
1.3. Криминалистичка контрола	117
1.4. Криминалистичка обрада	118
2. Тактика предузимања оперативно-тактичких радњи и мера	120
2.1. Криминалистичка провера	120
2.1.1. Појам и циљ проверавања	120
2.1.2. Врсте провера	121
2.2. Легитимисање	123
2.2.1. Појам и разлози легитимисања	123
2.2.2. Тактика легитимисања	125
2.3. Полиграфско тестирање	126
2.4. Алиби и његово проверавање	129
2.5. Преглед превозних средстава, путника и пртљага	133
2.6. Преглед просторија државних органа и привредних субјеката и увид у документацију	133
2.7. Тајно посматрање (специјална опсервација)	134
2.8. Постављање криминалистичких клопки	125
2.9. Коришћење криминалистичких оперативних евиденција	138

2.10. Коришћење специјално дресираних паса	140
2.11. Ограничење кретања на одређеном простору	143
2.11.1. Појам и циљ ограничења кретања на одређеном простору	143
2.12. Блокада - рација	146
3. Опште оперативно-тактичке мере и радње репресивног карактера	148
3.1. Потражна делатност	148
3.1.1. Појам потражне делатности и потражних радњи	148
3.1.2. Облици потрага за лицима, предметима и лешевима	149
3.1.3. Врсте потрага по подручју трагања	150
3.1.4. Врсте потрага по предмету трагања	152
3.1.5. Допуна и измена потрага	157
3.1.6. Обнова и обустава потрага	157
3.2. Праћење	158
3.2.1. Појам и циљ праћења	158
3.3. Лишење слободе	162
3.3.1. Појам, циљ и законски основи лишења слободе	162
3.4. Заседа	168
3.4.1. Појам и циљ заседе	168
3.4.2. Криминалистичка правила постављања и реализовања заседе	169

Глава друга

КРИМИНАЛИСТИЧКА ТАКТИКА ПРЕДУЗИМАЊА РАДЊИ ДОКАЗИВАЊА

1. Појам радњи доказивања	172
2. Прибављање и оцена исказа	173
2.1. Основи психологије исказа	173
2.1.1. Исказ као основа личних извора доказа	173
2.1.2. Психолошке основе исказа	173
2.2. Дозвољена и сугестивна питања	189
2.2.1. Дозвољена питања	189
2.2.2. Сугестивна питања	193
2.3. Саслушање сведока	195
2.3.1. Појам, основне законске одредбе, припремање и планирање саслушања	195
2.3.2. Објективни услови које треба обезбедити пред саслушање сведока	198
2.3.3. Фазе саслушања сведока	199
2.3.4. Саслушање појединих категорија сведока	204
2.3.5. Оцена доказне вредности исказа сведока	217
2.4. Саслушање осумњиченог	221
2.4.1. Појам, циљеви, основне законске одредбе, припремање и планирање саслушања	221
2.4.2. Објективни услови које треба обезбедити пред саслушање осумњиченог	223
2.4.3. Фазе саслушања осумњиченог	225

2.5. Облици испољавања исказа осумњиченог	231
2.5.1. Лаж осумњиченог	231
2.5.2. Симптоматска слика за време саслушања	238
2.5.3. Ћутање осумњиченог	250
2.5.4. Порицање осумњиченог	251
2.5.5. Признање осумњиченог	253
2.6. Прибављање истинитог признања	263
2.6.1. Дозвољене методе утицања на осумњиченог приликом саслушања	263
2.6.2. Тактички начини прибављања признања	264
2.7. Записничко обезбеђење исказа	281
2.7.1. Обезбеђење исказа применом класичног писаног записника	281
2.7.2. Записничко обезбеђивање признања од опозива	284
2.7.3. Тонско бележење исказа	285
2.7.4. Видео-акустичко прибављање исказа	287
2.8. Суочење	288
3. Предочавање ради препознавања	292
3.1. Појам	292
3.2. Психолошке особености појединих фаза препознавања	293
3.2.1. Способност опажања и запамћивања	293
3.2.2. Могућност описивања и препознавања	294
3.3. Прибављање описа извршиоца	295
3.4. Тактички начини организовања предочавања ради препознавања	296
3.4.1. Класично (симултано) предочавање ради препознавања	296
3.4.2. Привидно спонтано изборно предочавање лица	299
3.4.3. Анонимно изборно предочавање лица	300
3.4.4. Изборно предочавање по секвенцама	300
3.5. Посебне врсте предочавања ради препознавања	302
3.5.1. Препознавање на основу фотографија	302
3.5.2. Препознавање ствари	304
3.5.3. Препознавање лешева	304
3.5.4. Препознавање лица места	305
3.5.5. Идентификација лица на основу предочавања гласова	305
3.6. Узроци погрешних препознавања	307
3.6.1. Појединачно предочавање	307
3.6.2. Поновљено предочавање	307
3.6.3. Остали фактори подобни да изазову погрешно препознавање	308
3.7. Записник о предочавању ради препознавања	308
3.8. Доказна вредност предочавања ради препознавања	309
4. Претресање	311
4.1. Појам претресања	311
4.2. Основне законске одредбе	311
4.3. Планирање и припремање претресања	312
4.3.1. Питања на која треба одговорити приликом планирања претресања	313
4.3.2. Веза између личности и места сакривања предмета	314

4.4. Тактика и техника претресања	315
4.4.1. Тактика и техника претресања стана и других просторија	315
4.4.2. Трикови које често примењују криминалци	317
4.4.3. Тактички начини за проналажење скровишта	318
4.4.4. Тактика и техника претресања слободног простора	320
4.4.5. Тактика и техника претресања (прегледа) превозних средстава	320
4.4.6. Тактика и техника претресања лица	320
4.5. Посебне врсте претресања	321
4.5.1. Групно претресање	321
4.5.2. Поновно претресање	321
4.5.3. Претресање лица места после обављеног увиђаја	321
4.6. Одузимање предмета после претресања	322
4.7. Записник о претресању	322
4.8. Доказна вредност претресања	322
5. Увиђај	323
5.1. Појам увиђаја	323
5.2. Теоретске основе увиђаја	325
5.3. Циљеви увиђаја	330
5.4. Време вршења увиђаја	331
5.5. Субјекти који учествују у вршењу увиђаја	331
5.6. Организациони и технички услови за обављање увиђаја	332
5.7. Обезбеђење лица места	333
5.8. Фазе увиђаја	337
5.8.1. Оријентационо-информативне активности које претходе увиђају	337
5.8.2. Статичка фаза увиђаја	339
5.8.3. Динамичка фаза увиђаја	345
5.9. Записник и други начини фиксирања чињеничног стања	348
5.9.1. Записник о увиђају	348
5.9.2. Скицирање чињеничног стања утврђеног увиђајем	350
5.9.3. Фотографисање и други начини фиксирања чињеничног стања	350
5.10. Откривање фингираних дела у току обављања увиђаја	352
5.11. Грешке и слабости које се испољавају при вршењу увиђаја	355
5.12. Доказна вредност увиђаја	357
6. Реконструкција и криминалистички експеримент	358
7. Вештачење	363
7.1. Појам вештачења	363
7.2. Одређивање предмета вештачења, припремање материјала за вештачење, избор вештака и руковођење вештачењем	364
7.3. Поступак вештачења	365
7.4. Врсте вештачења	366
7.5. Доказна вредност вештачења	369
8. Посебне истражне радње	372
8.1. Појмовно одређење, услови примене, нормативна одређеност и врсте мера	372

8.1.1. Надзор	
8.1.2. Приступ	
сривање	
8.1.3. Надзор	
8.1.4. Тајно пр	
средста	
8.1.5. Користи	
8.1.6. Служ	
дизање	
8.1.7. Надзор	
8.2. Значај мобил	
8.2.1. Значај	
8.2.2. Позици	

ОСНО

ОСНОВИ КРИМИ

1. Основи криминал	
2. Основни појмови	
3. Поједине врсте тр	
3.1. Биолошки тр	
3.1.1. Трагови	
3.1.2. Динке и	
3.1.3. Трагови	
3.1.4. Трагови	
3.1.5. Нокат и	
3.2. Трагови лаш	
3.2.1. Појам	
3.2.2. Врсте т	
3.2.3. Фикси	
3.2.4. Прона	
патик	
3.2.5. Изгив	
3.2.6. Поступ	
3.2.7. Елемен	
3.2.8. Запис	
пол	
3.2.9. Пакет	
3.2.10. Трај	
3.2.11. Фикс	
3.2.12. Траго	

8.1.1. Надзор и техничко снимање телекомуникација	375
8.1.2. Приступ компјутерским системима и компјутерско сравњење података	377
8.1.3. Надзор и техничко снимање просторија	379
8.1.4. Тајно праћење и техничко снимање лица, транспортних средстава и предмета	380
8.1.5. Коришћење прикривених истражитеља и информатора	382
8.1.6. Симулирани и контролисани откуп предмета и симулирано давање поткупнине	386
8.1.7. Надзирани превоз и испорука предмета кривичног дела	388
8.2. Значај мобилних телефона у оперативном раду полиције	390
8.2.1. Значај и улога IMEI-а	391
8.2.2. Позиционирање мобилних јединица (телефона)	394

ТРЕЋИ ДЕО

ОСНОВИ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ТРАСОЛОГИЈЕ

Глава прва

ОСНОВИ КРИМИНАЛИСТИЧКОГ УЧЕЊА О ТРАГОВИМА И МЕТОДАМА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

1. Основи криминалистичког учења о траговима	401
2. Основни појмови криминалистичке идентификације	407
3. Поједине врсте трагова кривичних дела	409
3.1. Биолошки трагови	409
3.1.1. Трагови крви	409
3.1.2. Длаке и власи косе као траг	412
3.1.3. Трагови сперме	413
3.1.4. Трагови пљувачке, шлајм из грла и секрет из носа	414
3.1.5. Нокат као траг и носилац трага	415
3.2. Трагови папиларних линија	416
3.2.1. Појам и настанак трагова папиларних линија	416
3.2.2. Врсте трагова папиларних линија	416
3.2.3. Фиксирање видљивих трагова папиларних линија	417
3.2.4. Проналажење, изазивање и фиксирање латентних трагова папиларних линија	417
3.2.5. Изазивање и фиксирање латентних трагова прстију са људске коже	425
3.2.6. Поступак с траговима прстију на мокрым предметима	425
3.2.7. Елиминисање трагова познатог порекла	425
3.2.8. Записничко фиксирање, фотографисање и скицирање положаја трага	426
3.2.9. Паковање предмета с траговима папиларних линија	426
3.2.10. Трајност трагова папиларних линија	426
3.2.11. Фалсификовање трагова прстију	427
3.2.12. Трагови рукавица	428

3.2.13. Доказна вредност трагова папиларних линија.....	429
3.3. Трагови стопала	430
3.3.1. Појам и врсте трагова стопала.....	430
3.3.2. Проналажење трагова стопала и њихово фиксирање.....	430
3.3.3. Криминалистичко тумачење трагова стопала.....	433
3.3.4. Припреме и вештачење трагова стопала	434
3.3.5. Доказни значај трагова стопала и обуће.....	436
3.4. Трагови оруђа.....	437
3.4.1. Појам и подела трагова оруђа	437
3.4.2. Фиксирање трагова оруђа и прибављање компаративног материјала за вештачење.....	438
3.4.3. Вештачење трагова оруђа	439
3.4.4. Трагови оруђа на бравама и катанцима код провалних крађа.....	441
3.4.5. Утврђивање старости механичких трагова на металу	442
3.5. Трагови стакла и трагови на стаклу	443
3.5.1. Појам и подела трагова стакла	443
3.5.2. Фиксирање и паковање трагова стакла.....	444
3.5.3. Вештачења трагова стакла.....	444
3.5.4. Трагови дејства силе на стакло и њихова вештачења	445
3.6. Трагови код саобраћајних незгода	447
3.6.1. Појам и подела трагова код саобраћајних незгода	447
3.6.2. Трагови који остају на месту настанка саобраћајне незгоде	448
3.6.3. Трагови на жртви саобраћајне незгоде	453
3.6.4. Трагови на возилу и у возилу које је остало на месту саобраћајне незгоде	454
3.6.5. Трагови који остају на возилу, и у возилу које је удаљено са места незгоде.....	455
3.6.6. Трагови који указују на лице које је у моменту саобраћајне незгоде управљало возилом.....	455
3.7. Трагови ватреног оружја.....	457
3.7.1. Појам и подела трагова ватреног оружја.....	457
3.7.2. Проналажење, фиксирање, паковање трагова оружја, оперативна потрага за оружјем кривичног дела	458
3.7.3. Вештачење трагова ватреног оружја	460
3.8. Микротрагови.....	476
3.8.1. Појам и значај микротрагова.....	476
3.8.2. Настанак микротрагова.....	477
3.8.3. Проналажење микротрагова	480
3.8.4. Фиксирање и паковање микротрагова	481
3.8.5. Обезбеђење упоредног материјала за вештачење.....	485
3.8.6. Вештачење микротрагова	485

I. Методе криминалистичке

1.1. Дактилоскопски

1.1.1. Појам

1.1.2. Дактилоскоп

1.1.3. Врсте

1.1.4. Дактилоскопски

1.1.5. Пороци

1.1.6. Систематика

1.2. Идентификација

1.2.1. Увод

1.2.2. Базис

1.2.3. Објект

1.2.4. Метод

1.2.5. Приклад

1.2.6. Проблем

1.2.7. Кримина

1.2.8. Доказ

1.2.9. Закључ

1.3. Идентификација

1.3.1. Увод

1.3.2. Општи

1.3.3. Приклад

1.3.4. Чувањ

1.3.5. Вешта

1.3.6. Лини

1.3.7. Крим

1.4. Идентификација

1.4.1. Иден

1.4.2. Иден

1.4.3. Иден

1.5. Методе ил

1.5.1. Осн

1.5.2. Иден

1.5.3. Иден

МЕТОДЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ЛИЦА

1. Методе криминалистичке идентификације лица	491
1.1. Дактилоскопија	491
1.1.1. Појам и задатак дактилоскопије.....	491
1.1.2. Дактилоскопске класификације цртежа папиларних линија и идентификационе карактеристике	492
1.1.3. Врсте дактилоскопских збирки	494
1.1.4. Дактилоскопирање и упоредна вештачења отисака папиларних линија.....	496
1.1.5. Пороскопска вештачења	499
1.1.6. Системи аутоматске идентификације по отисцима папиларних линија.....	499
1.2. Идентификација лица на основу утврђивања ДНК профила	503
1.2.1. Увод	503
1.2.2. Биолошке основе идентификације применом ДНК вештачења.....	504
1.2.3. Обезбеђивање материјала за ДНК вештачење	506
1.2.4. Методе вештачења ДНК из биолошког материјала	509
1.2.5. Практична примена ДНК у форензичке сврхе.....	511
1.2.6. Проблеми и потреба за стандардизацијом у раду са ДНК доказима	516
1.2.7. Криминалистичке базе ДНК профила	517
1.2.8. Доказна вредност ДНК профилисања	521
1.2.9. Закључак.....	523
1.3. Идентификација лица на основу рукописа и криминалистички поступак са документима.....	524
1.3.1. Увод	524
1.3.2. Опште карактеристике рукописа које одређују индивидуални стил.....	526
1.3.3. Прибављање неспорних узорака за вештачење	528
1.3.4. Чување спорних докумената	531
1.3.5. Вештачење рукописа.....	532
1.3.6. Лингвистичка анализа текста	537
1.3.7. Криминалистичко-техничка вештачења докумената	539
1.4. Идентификација лица на основу трагова ушне шкољке, усана и угриза.....	544
1.4.1. Идентификација лица на основу ушне шкољке.....	544
1.4.2. Идентификација лица на основу трагова усана	549
1.4.3. Идентификација лица на основу трагова угриза	551
1.5. Методе идентификације лица које се темеље на учењу о личном опису	553
1.5.1. Основи учења о личном опису	553
1.5.2. Идентификација лица на основу фотографија	555
1.5.3. Идентификација лица на основу материјала прибављеног видео надзором	559

1.5.4. Идентификација маскираних лица снимљених камерама у оквиру видео надзора објеката	560
1.5.5. Идентификација лица на основу посмртних остатака	562
1.6. Биометријске методе идентификације лица	565
1.6.1. Појам и основне карактеристике биометријских система идентификације лица	565
1.6.2. Биометријска верификација и идентификација лица на основу отисака прстију	568
1.6.3. Биометријска верификација и идентификација лица на основу геометрије шаке	569
1.6.4. Биометријска верификација и идентификација лица на основу обележја ока	569
1.6.5. Биометријска идентификација особа на основу црта лица	570
1.6.6. Остале биометријске методе идентификације лица	571
1.6.7. Идентификација лица на основу гласа	572

ЧЕТВРТИ ДЕО

ОСНОВИ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ МЕТОДИКЕ

1. Убиство (методика откривања, разјашњавања и доказивања)	579
1.1. Увод	579
1.2. Начини, средства извршења и прикривање убиства	579
1.3. Начини сазнања за убиство и радње првог захвата	582
1.4. Специфичности истражних радњи код убистава	584
1.5. Трагови код убистава	585
1.6. Значај утврђивања идентитета жртве и анализа виктимолошке ситуације	586
1.7. Анализа чињеничног стања и примена индицијалне методе	587
1.8. Превенција убистава	590
1.9. Истраживање самоубистава	591
1.9.1. Опште карактеристике које указују на самоубиство	591
1.9.2. Самоубиство или убиство?	592
1.9.3. Неки од трагова на основу којих се уочава разлика између убистава и самоубистава	593
2. Силовање (методика откривања, разјашњавања и доказивања)	594
2.1. Увод	594
2.2. успостављање контакта са жртвом, сламање отпора и прикривање силовања	595
2.3. Карактеристике учинилаца	596
2.4. Карактеристике жртава и виктимолошки однос	597
2.5. Сазнање за извршено кривично дело	598
2.6. планирање криминалистичких радњи приликом разоткривања и доказивања силовања	599
2.7. Мере првог захвата и остале оперативно-тактичке радње	600
2.7.1. Мере првог захвата	600

2.7.2. Обављање информативног разговора са жртвом.....	600
2.7.3. Полиграфско тестирање.....	602
2.7.4. Предочавање осумњиченог и обилазак терена.....	602
2.7.5. Информативна распитивања и провере, коришћење евиденција, профилисање.....	602
2.7.6. Тајна опсервација, постављање заседа, коришћење „мамаца“ и специјално дресираних паса.....	603
2.8. Специфичности доказних радњи.....	603
2.8.1. Увиђај.....	603
2.8.2. Претресање.....	605
2.8.3. Телесни преглед жртве и осумњиченог.....	605
2.8.4. Преглед одеће жртве и осумњиченог.....	606
2.8.5. Вештачења код силовања.....	607
2.9. Превенција силовања и сексуалних деликата.....	608
3. Методика откривања, разјашњавања и доказивања имовинских деликата.....	609
3.1. Криминалистички значај изучавања имовинских деликата.....	609
3.2. Крађе.....	610
3.2.1. Обичне крађе.....	610
3.2.2. Крађе извршене проваљивањем и обијањем.....	612
3.2.3. Откривање и доказивање обичних и провалних крађа.....	616
3.2.4. Цепне крађе.....	618
3.2.5. Крађе возила.....	621
3.2.6. Крађе културних добара и уметничких вредности.....	623
3.2.7. Разбојништва и разбојничке крађе.....	623
3.3. Изнуда и уцена.....	630
3.4. Преваре.....	633
3.5. Превенција имовинских деликата.....	635
4. Економски криминалитет и корупција.....	638
4.1. Појам и опште карактеристике економског криминалитета.....	638
4.2. Неке специфичности појединих форми економског криминалитета.....	644
4.3. Стратегијски правци ефикаснијег супротстављања економском криминалу и корупцији.....	650
5. Организовани криминалитет.....	651
5.1. Појам, основне карактеристике.....	651
5.2. Индиције које указују на постојање организованог криминалитета.....	655
5.3. Сузбијање (контрола) организованог криминалитета.....	656
5.3.1. Стратегијски приступ и стратегијска анализа организованог криминалитета.....	656
5.3.2. Материјалноправне норме с циљем сузбијања организованог криминалитета.....	658
5.3.3. Оперативне методе и посебна процесна правила за сузбијање организованог криминалитета.....	659
5.4. Сузбијање појединих врсти организованог криминалитета.....	661
5.4.1. Илегална трговина дрогом.....	661

5.4.2. Трговина женама, децом, пребацивање имиграната као облици организованог криминалитета.....	670
5.4.3. Еколошки криминалитет	671
5.5. Превенција организованог криминалитета.....	672
6. Тероризам	673
6.1. Појам и карактеристике.....	673
6.2. Веза између организованог криминалитета и тероризма.....	676
6.3. Мере сузбијања тероризма.....	677
6.4. Међународна сарадња у супротстављању тероризму.....	680
7. Компјутерски криминалитет	680
7.1. Појам.....	680
7.2. Карактеристике компјутерског криминалитета	682
7.3. Неки основни појавни облици компјутерског криминалитета	684
7.4. Откривање и доказивање компјутерског криминалитета.....	689
7.5. Превенција компјутерског криминалитета.....	692
ЛИТЕРАТУРА	693

Послије изласка дела: увод у криминалистичку тактику, оперативне методике, изјасни прописима о органи

Поред нормативне теме као што су оперативна тактика посебне истражне полиције и сл. Унутар занимљиве чињенице који се баве криминал заслужује пажњу и са

Уџбеник је кон да критички оцијени однос према теорији срединама. Зато је о исходиште за расправ појединих тема. При него да посегну и з потпунију слику о по

Књига је плод вриједност рада је комплексне криминал се ни у чему не наруш уџбеника.

Пошто студија активног учешћа у паралелног припрема становишта теорије факултетима. Претпо прво издање Кримина уџбеничких извора на

Источно Сараје

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

343.98(075.8)

СИМОНОВИЋ, Бранислав

Криминалистика / Бранислав Симоновић, Урош
Пена. - 2. измијењено изд. - Источно Сарајево :
Правни факултет, 2010 (Бања Лука : Маркос). - 721
стр. ; 24 цм

Тираж 200. - Напомене и библиографске референце уз
текст.

ISBN 978-99938-57-18-1

1. Пена, Урош [аутор]

COBISS.BH-ID 1548312